

Antwoorden bij extra oefeningen in appendix

Oefening 1

Onze zaterdag

- 1 Ik heb een vrouw en drie kinderen, een zoon van acht jaar en twee dochters, een tweeling, van zes jaar.
- 2 Zaterdag is een drukke dag voor ons, dan staat er veel op het programma.
- 3 We staan om 8 uur op en ik pak de sporttassen van de kinderen in.
- 4 Ze doen namelijk elke zaterdag aan sport, dus we moeten op tijd de deur uit.
- 5 Onze zoon voetbalt, en onze dochters volleyballen.
- 6 De wedstrijden beginnen meestal rond 10.00 uur.
- 7 Terwijl mijn vrouw naar de voetbalwedstrijd van onze zoon kijkt, ga ik met onze dochters naar hun volleybalwedstrijd.
- 8 Helaas vallen de resultaten van het team van mijn zoon de laatste tijd tegen.
- 9 Hij verliest vaak, maar gelukkig heeft hij toch veel plezier in het voetballen.
- 10 Met het volleybalteam van mijn dochters gaat het wel goed.
- 11 De kans is groot dat ze dit seizoen kampioen worden.
- 12 Meestal zijn we allemaal rond 13.00 uur thuis en dan lunchen we samen.
- 13 Dat vindt iedereen in het gezin altijd heel gezellig!
- 14 Na de lunch doe ik boodschappen en mijn vrouw stofzuigt een deel van het huis.
- 15 De kinderen spelen 's middags vaak met hun leeftijdsgenootjes, en soms komt een vriendje van mijn zoon bij ons logeren.
- 16 Rond 16.00 uur drink ik met mijn vrouw altijd een kopje thee.
- 17 We kunnen dan uitrusten en nemen even de tijd om bij te praten.
- 18 Door de week maakt mijn vrouw het eten klaar maar op zaterdag kook ik altijd.
- 19 Meestal bak ik pannenkoeken, want dat vinden de kinderen heerlijk.
- 20 Na het eten kijken de kinderen tot 20.00 uur tv, en daarna moeten ze naar bed.

Oefening 3

Het verjaardagsfeest

- 1 Die avond ging ik met mijn vriend naar een feestje van Simone.
- 2 Simone gaf namelijk een groot feest omdat ze de volgende dag dertig jaar werd.
- 3 Ik verkleedde me voor het feest en mijn vriend kwam me met de fiets halen.
- 4 Simone vierde haar verjaardag in een café in de stad.

- 5 We kwamen om 20.30 uur als een van de eersten het café binnen.
- 6 In het café hingen veel slingers en ballonnen en op een grote tafel stonden verschillende soorten taart.
- 7 We feliciteerden Simone met haar verjaardag en gaven haar een cadeau: een restaurantbon voor twee personen.
- 8 Ik nam een stukje appeltaart en haalde een kopje koffie.
- 9 Mijn vriend had geen zin in koffie en bestelde direct een biertje.
- 10 Een half uur later arriveerde het hockeyteam van Simone.
- 11 Ze begroetten Simone enthousiast en vroegen haar om even te gaan zitten.
- 12 Toen Simone zat, begon het hockeyteam een speciaal lied voor haar te zingen, met veel grappen over haar blunders op het hockeyveld.
- 13 De tekst was hilarisch, maar de hockeymeiden konden absoluut niet zingen.
- 14 Het lied klonk heel vals, maar toch klaptten de andere gasten enthousiast.
- 15 De rest van de avond danste iedereen op discomuziek en hadden we veel lol.
- 16 Om 2.00 uur was het feest afgelopen en bracht mijn vriend mij naar huis.

Oefening 5

Een weekendje weg

- 1 Ik heb een vriend bezocht.
- 2 Vrijdagmiddag heb ik de trein in Amersfoort genomen.
- 3 In de trein heb ik de krant gelezen en naar muziek geluisterd.
- 4 Mijn vriend heeft me op het station opgehaald.
- 5 Eerst zijn we naar zijn appartement gegaan en daarna hebben we in een restaurant gegeten.
- 6 Die nacht heb ik goed geslapen want ik was erg moe van de reis.
- 7 Zaterdag hebben we een fiets gehuurd en hebben we door de stad gefietst.
- 8 Ik heb veel historische plaatsen gezien.
- 9 Onderweg hebben we in een gezellig café geluncht.
- 10 's Middags heb ik nog even gewinkeld.
- 11 Ik heb een paar souvenirs en twee T-shirts gekocht.
- 12 's Avonds heeft mijn vriend voor mij en een paar andere vrienden gekookt.
- 13 Hij heeft een typisch Duitse maaltijd klaargemaakt.
- 14 Zondagochtend zijn we nog naar een museum gegaan.
- 15 Om 13.00 uur ben ik weer met de trein naar Nederland vertrokken. Het was een fantastisch weekend!

Oefening 7

De wegenwacht

- 1 Twee jaar geleden ben ik met mijn vriend op vakantie in Duitsland geweest
- 2 We waren nog student en hadden geen auto.
- 3 Gelukkig mochten we de auto van mijn vader lenen.
- 4 Het was een blauwe Opel Astra.
- 5 Mijn vader had hem eerder dat jaar tweedehands gekocht.
- 6 Op de heenweg was er niks aan de hand,
- 7 maar op de terugweg reed de auto steeds langzamer.
- 8 Hoewel ik hard op het gaspedaal drukte, ging hij niet harder.
- 9 Op een gegeven moment heb ik de auto aan de kant van de weg gezet
- 10 en hebben we de wegenwacht gebeld.
- 11 De telefoniste vroeg waar we precies waren
- 12 en ze zei: 'Er komt binnen een halfuur hulp.'
- 13 Nadat we een uur gewacht hadden, belden we nog een keer.
- 14 De telefoniste had ons de eerste keer niet goed verstaan.
- 15 Gelukkig kwam de wegenwacht toen snel.
- 16 We hadden een probleem met de bougies en moesten naar een garage.
- 17 Binnen een kwartier was de auto klaar en konden we naar huis.
Eind goed, al goed!

Oefening 8

- 1 woonde – had gewoond
- 2 ben geweest – was geweest
- 3 had gekocht – heb gekocht
- 4 hebben geschaatst – had geschaatst
- 5 had afgewassen – heeft aangezet

Oefening 10

Vrije opvoeding

Het is onduidelijk of het volgende verhaal echt is gebeurd maar het is in diverse Europese landen bekend.

Voor de kassa in een supermarkt stonden een vrouw, een jongetje van vier met zijn moeder, een punker van een jaar of achttien en een oudere heer. Het jongetje ramde de hele tijd met het winkelkarretje tegen de enkels van de vrouw voor hem. Die vrouw had al een paar keer gevraagd of hij daarmee wilde ophouden, maar zonder resultaat. Toen de vrouw aan de moeder van het jongetje vroeg of zij er iets van wilde zeggen, reageerde de moeder met 'Nee hoor, ik geef hem een vrije opvoeding en als hij er behoefte aan heeft, mag hij het doen.'

Toen pakte de punker achter haar een fles tomatensap uit zijn karretje, maakte hem open en goot hem leeg over het jongetje. De moeder werd kwaad en schreeuwde: ‘Ben je nou helemaal gek geworden?!’
‘Ja, hoor eens,’ antwoordde de punker, ‘ik heb een vrije opvoeding gehad en ik voelde een onweerstaanbare behoefte om dit te doen.’
Waarop de oudere heer zei: ‘En laat mij die fles tomatensap maar betalen.’

Oefening 11

Verloren

‘Heb je gisteren ook naar de voetbalwedstrijd Frankrijk–Italië gekeken?’
‘Nee, ik kijk nooit naar voetballen want dan zit ik me alleen maar te ergeren.’
‘Nou, dan heb je echt iets gemist. Het was de finale van het WK-voetbal maar ook de afscheidswedstrijd van Zinedine Zidane, Frankrijks beste voetballer. Helaas kreeg hij in de tweede helft een rode kaart. De toeschouwers reageerden verontwaardigd want het was niet helemaal duidelijk wat er daarvoor gebeurd was. Maar tv-kijkers konden zien dat het een terechte rode kaart was omdat hij een kopstoot gaf aan een Italiaanse verdediger. Die man had waarschijnlijk iets beledigends gezegd. Het was wel erg sneu voor Zidane. Wat een glorieuze afscheidswedstrijd en een overwinning voor Frankrijk kon worden, eindigde in een nederlaag voor Frankrijk én voor hem.’

Oefening 12

- 1 Je moet nu echt ophouden!
- 2 Nu ga ik eerst met mijn werk door, en dan ga ik naar huis.
- 3 In de vakantie heb ik al mijn vrienden opgezocht.
- 4 Het financieringstekort is het afgelopen jaar toegenomen.
- 5 Ze zeggen dat de lessen in dat nieuwe gebouw plaatsvinden.
- 6 Kun je dat nog een keer uitleggen?
- 7 Als ik uitga,
- 8 trek ik meestal mijn mooiste kleren aan.
- 9 Het komt vaak voor dat het in Nederland regent.
- 10 Ik probeer na te denken.
- 11 Omdat je jarig bent, heb ik bonbons voor je meegebracht.
- 12 Als je langs de huizen loopt, zie je dat bijna overal de tv aanstaat.
- 13 Eindelijk zijn al mijn problemen opgelost.
- 14 Toen hij jarig was, nodigde hij veel vrienden voor zijn verjaardag uit.
- 15 Nadat mijn moeder de soep had opgewarmd, zette ze de pan op tafel.
- 16 Nadat Peter aan de hogeschool was afgestudeerd, ging hij zich voor een vervolgstudie aan de universiteit aanmelden.

Oefening 13

- 1 Het KNMI heeft voor de komende dagen een hittegolf voorspeld.
- 2 Ik weet dat je jarig bent, dat heb ik onthouden.
- 3 Hij was ervan overtuigd dat hij gelijk had.
- 4 Je vrouw vertelde gisteren dat ze weer zwanger is. Wat een leuke verrassing!
- 5 Ik vind het vervelend dat je me steeds onderbreekt.
- 6 Het is niet gek dat je haar niet herkent / herkende. Jullie hebben elkaar twintig jaar niet gezien.
- 7 Gelukkig heeft de brandweer voorkomen dat het huis helemaal afbrandde.
- 8 Gisteren is er een ernstig ongeluk gebeurd waarbij drie doden zijn gevallen.
- 9 Dit kan de overvaller niet zijn. Hij werd omschreven als een jongensachtig type.
- 10 We hebben gisterochtend drie uur over de problemen op het werk overlegd.
- 11 Wat is er aan jou veranderd?
- 12 De wandelaars, die bijna uitgeput waren, ondersteunden elkaar zo goed als ze konden.
- 13 Vorige week is zijn schoonmoeder op 89-jarige leeftijd overleden.
- 14 Voor mijn verjaardag heeft mijn man mij met een etentje verrast.
- 15 Overdrijf je niet een beetje?
- 16 De verdachte is urenlang door de politie ondervraagd.
- 17 Ik heb de zomercursus als erg gezellig ervaren.
- 18 De patiënt onderging gisteren een zware hartoperatie en werd daarna naar de intensive care gebracht.

Oefening 15

- 1 moet – kunt
- 2 kunnen / willen – zal – Kan / Mag
- 3 Zullen
- 4 willen
- 5 kan – Kan / Wil
- 6 Kan / Mag / Moet
- 7 willen – kon – zal / kan / wil
- 8 willen – kan
- 9 kan – moet
- 10 wilt / moet – moet – mag / kan
- 11 wilde – willen – moest
- 12 moeten

Oefening 16

Toekomstplannen

Later **wil** ik graag in een grote stad gaan werken. Dan **moet** ik wel eerst afstuderen en een leuke baan vinden, en dan **zal** ik heel veel sollicitatiebrieven moeten schrijven want het is niet gemakkelijk voor iemand als ik om een goede baan te vinden. Ik ben namelijk niet snel tevreden.

Verder **wil** ik ook graag een huis kopen in een groene wijk. Het hoeft geen groot huis te zijn, maar wel een met een tuin, als het **kan**. Ik houd van tuintieren. Het **mag** geen heel oud huis zijn want mijn vriend en ik **kunnen** niet goed klussen. Ik denk niet dat onze ouders **willen** / **kunnen** komen helpen want die wonen te ver weg. Maar het **mag** best een huis zijn van een jaar of vijftig oud. Een beetje verven **kan** / **wil** ik wel, dat vind ik zelfs wel leuk om te doen.

Volgens mijn moeder **zal** ik wel hard moeten werken want een huis is erg duur en de salarissen in mijn vakgebied en dat van mijn vriend zijn niet zo hoog. Mijn ouders hebben zelf ook altijd hard **moeten** werken om een huis te kunnen **kopen**. Ik denk dat mijn ouders graag kleinkinderen zouden **willen**, en mijn vriend en ik **willen** ook wel kinderen maar voorlopig nog niet.

Het **kan** natuurlijk best allemaal anders gaan dan ik graag zou **willen**, maar plannen maken en een beetje dromen **mag** / **kan** toch wel?

Oefening 17

Ziek

Vorig jaar heeft mijn zus een zware longontsteking gehad. Ze **mocht** in ieder geval twee weken niet werken van de dokter, en ze **moest** een antibioticakuur slikken. Het duurde heel lang voordat ze naar de dokter **wilde** want mijn zus is iemand die nooit ziek **mag** zijn van zichzelf. Maar uiteindelijk **moest** ze toch toegeven dat het ernstig was.

De dokter vond het onverantwoord van haar dat ze er zo lang mee door was gelopen. Als ze nog langer had gewacht, had ze dood **kunnen** gaan. Ze **mocht** pas naar buiten als ze koortsvrij was en de dokter **wilde** dat ze pas weer ging werken als ze een week zonder koorts was. Ze **kon** trouwens ook niet eerder gaan werken want ze was veel te moe. Ze **moest** / **kon** hulp aanvragen bij de thuiszorginstantie want haar man heeft een heel drukke baan dus hij **kon** niet voor hun drie kleine kinderen zorgen. En ik had er ook geen tijd voor want ik **moest** al voor onze ouders zorgen, die beide ver in de tachtig en hulpbehoevend zijn.

Gelukkig is mijn zus weer helemaal opgeknapt. Daar ben ik heel blij om want nu **kan** ze mij ook weer een beetje helpen met onze ouders.

Oefening 19

- 1 Ze had zich al drie jaar voor een arts uitgegeven. Niemand had zich afgevraagd of ze wel gekwalificeerd was.
- 2 Sander heeft zich vorige week al drie keer verslapen, omdat zijn wekker kapot is. Hij heeft zich voorgenomen om een nieuwe wekker te kopen.
- 3 Ik heb me vorige week voor een cursus fotografie opgegeven. De cursus is nog niet vol, dus als je zin hebt, kun jij je er ook voor inschrijven.
- 4 De docent kon zich na de eerste les niet alle namen van de cursisten herinneren. Tijdens de tweede les vergiste hij zich regelmatig in de naam als hij iemand aansprak.
- 5 Waarom erger je je toch altijd aan die praatprogramma's op tv? Ik zou me er niet zo over opwinden, zo belangrijk zijn die programma's toch niet?
- 6 Hij zegt dat hij zich elke dag scheert, maar nu heeft hij een stoppelbaardje; zo te zien heeft hij zich de afgelopen dagen niet geschoren.
- 7 Verbazen jullie je nooit over het gemak waarmee mensen hun rommel zomaar op straat gooien? Ik wel, ik vraag me af waarom mensen dat doen zonder zich te schamen.
- 8 Wij kunnen ons voorstellen dat u zich door het lawaai niet op de les kunt concentreren.
- 9 Mandela heeft zich onderscheiden als een groot leider. Hij zette zich volledig in voor de strijd tegen de apartheid en als president sloofde hij zich uit om van Zuid-Afrika een beter land te maken.
- 10 Marjan vindt dat haar baas zich veel te veel bemoeit met haar werk. Morgen gaat hij voor drie weken op vakantie, dus Marjan verheugt zich al op drie weken rust.

Oefening 21

Sleutels kwijt

Mijn man is altijd zijn sleutels kwijt. Niet alleen zijn sleutels trouwens, maar ook zijn telefoontje, agenda, autosleutels, en soms zelfs zijn bril. Wij verbazen **ons** nergens meer over, en hij kan zichzelf niet verbeteren want hij is nou eenmaal zo.

Laatst was het weer eens zover. Het hele huis was 's morgens vroeg in rep en roer want zijn autosleutels lagen niet op de gebruikelijke plaats.

Hij kon **zich** natuurlijk niet herinneren waar hij ze gelaten had. Hij rende heen en weer door het huis terwijl hij **zich** hardop afvroeg waar zijn autosleutels toch gebleven waren.

Het was bijna half negen en hij had haast om naar zijn werk te gaan, dus hij liep **zich** steeds meer op te winden. Ik ken hem langer dan vandaag, dus ik bemoei **me** er niet mee en ik trek **me** meestal niets van het gemopper aan. Maar mijn dochter vindt het altijd erg vervelend als hij zo is, dus zij begon **zich** ermee te bemoeien en liep op een gegeven moment naar de auto. Tot haar grote verbazing kon ze het portier gewoon openmaken, en de sleutels zaten in het contact! Lachend hield ze ze omhoog en riep: 'Pa, je hebt **je**

gisteren veel te veel ingespannen, anders had je ze nooit in de auto laten zitten.' Waarop hij **zich** naar haar omdraaide en zei: 'Waar bemoei je **je** mee?!' In plaats van **zich** te ontspannen en haar te bedanken dat ze de sleutels had gevonden, stapte hij in en reed weg zonder te groeten. Mijn dochter verbaasde **zich** over zijn gedrag, maar achteraf hebben we **ons** samen rot gelachen over deze idiote gebeurtenis. En eigenlijk hebben we vreselijk geluk gehad dat de inbrekers en autodieven die nacht ergens anders aan het werk waren!

Oefening 22

- 1 –
- 2 –
- 3 te roken
- 4 te lezen
- 5 –
- 6 te leren
- 7 –
- 8 –
- 9 te lachen
- 10 te praten
- 11 te bellen
- 12 –
- 13 –
- 14 te posten
- 15 –
- 16 –
- 17 te eten
- 18 te worden
- 19 –
- 20 te doen

Oefening 23

- 1 Ik heb een nieuwe fiets willen kopen.
- 2 Wij hebben een uur op je staan wachten.
- 3 Ik heb je al drie keer geprobeerd te bellen.
- 4 Hij heeft zijn fietssleutels niet kunnen vinden.
- 5 Ze zijn twee keer per week gaan hardlopen.
- 6 U bent om 8 uur als eerste begonnen te werken.
- 7 Martine en Annemarie hebben in het park zitten kletsen.
- 8 Mijn nichtje is bij me komen logeren.
- 9 Ik ben weer boodschappen vergeten te doen.
- 10 Vanavond is Remko bij me blijven eten.
- 11 's Ochtends heb ik de vogels horen fluiten.

- 12 Susan heeft besloten naar Rotterdam te verhuizen.
- 13 Ik heb in de tuin een boek zitten lezen.
- 14 Karel heeft geweigerd zijn paspoort te laten zien.
- 15 Ik heb de docent beloofd beter mijn best te doen.

Oefening 24

'Je ne parle pas français'

Mijn buurmeisje, dat in de vijfde klas van het vwo zit, kan heel goed leren. Ze hoeft weinig moeite **te** doen voor hoge cijfers. Maar in talen is ze beslist geen ster, daar moet ze echt hard voor werken en daar heeft ze niet altijd zin in. Vorige maand is ze met haar schoolklas naar Parijs geweest om een Franse school **te** bezoeken. Het doel voor de leerlingen was hun Frans in de praktijk **te** brengen. Maar de meeste leerlingen zijn te angstig om Frans **te** spreken dus daar kwam niet veel van. Bovendien beginnen Franse jongeren meestal heel snel Engels **te** spreken, omdat ze elke kans willen grijpen om dat **te** oefenen.

Mijn buurmeisje is een heel verlegen maar erg mooi meisje. Dus er zijn altijd veel jongens die achter haar aan komen. Dat vindt ze heel vervelend dus op die Franse school probeerde ze mondelinge contacten zo veel mogelijk **te** vermijden maar dat lukte niet altijd. Als Franse leerlingen tegen haar begonnen **te** praten, zei ze één uit het hoofd geleerd zinnetje: 'Je ne parle pas français.' Dat betekent: 'Ik spreek geen Frans.' Maar dat had helaas weinig effect want de Franse jongens die ze ontmoette, weigerden **te** accepteren dat ze geen Frans sprak, omdat haar uitspraak vrijwel perfect is!

Naast dat ene zinnetje had ze weinig andere middelen om ze **te** overtuigen. Uiteindelijk kon ze ze ervan doordringen dat ze echt geen Frans sprak door zich gewoon doof **te** houden en niet meer **te** reageren.

Toch vind ik het jammer voor haar dat ze op deze manier helemaal niet heeft kunnen oefenen. Ze gaat namelijk wel ieder jaar naar Frankrijk op vakantie. Maar wat zegt ze? 'Mijn ouders kunnen zo goed Frans spreken dus ik hoef het niet **te** leren.' Ze denkt toch zeker niet dat ze de rest van haar leven met haar ouders op vakantie blijft gaan?

Oefening 26

- 1 Er worden kaartjes voor de film van vanavond gereserveerd.
- 2 Hun huis wordt om de drie jaar geverfd.
- 3 De kinderen worden de klas uitgestuurd.
- 4 Wat wordt er in die nieuwe winkel in de Maasstraat verkocht?
- 5 Er wordt in Nederland twee keer per dag brood gegeten.
- 6 De man wordt aan zijn knie geopereerd.
- 7 Er worden veel tomaten geëxporteerd.
- 8 Daar wordt een nieuwe flat gebouwd.
- 9 Alle rommel wordt opgeruimd.

- 10 Er wordt gezongen, gedanst en gedronken op het feest.
- 11 Bij de schrijftoets mag een woordenboek gebruikt worden.
- 12 De kleding kan met de kassabon binnen een week geruimd worden.
- 13 Mijn verstandskiezen moeten getrokken worden.
- 14 In Nederlandse restaurants en cafés mag niet gerookt worden.
- 15 Alle studenten zullen zo snel mogelijk over het examen geïnformeerd worden.

Oefening 27

- 1 Zijn assistent is per direct ontslagen.
- 2 Deze mooie kast is zelf gemaakt.
- 3 Er werd al na vijf minuten een doelpunt gescoord.
- 4 De tanden van de kinderen werden elke avond gepoetst.
- 5 Gisteren is er een interessante documentaire op tv uitgezonden.
- 6 Is jullie huis nu nog steeds niet verkocht?
- 7 Er moesten nog een paar boodschappen gedaan worden.
- 8 Deze trui kon binnen acht dagen geruimd worden maar nu ben je te laat.
- 9 De winkelkarretjes kunnen ook in de parkeergarage teruggezet worden.
- 10 Uw chipknip kan bij de automaat in de hal opgeladen worden.
- 11 Er mag in het centrum van de stad niet vrij geparkeerd worden.
- 12 Wij kunnen toch niet zomaar ontslagen worden?
- 13 Na de les mogen er vragen aan de docent gesteld worden.
- 14 Vroeger werd er vaker over politiek gediscussieerd dan nu.
- 15 Er is een fietsdief gearresteerd.

Oefening 28

- 1 Vroeger werd er meer gerookt dan tegenwoordig.
- 2 In dit restaurant kan ook vegetarisch gegeten worden.
- 3 Er werd aandachtig naar de toespraak van de president geluisterd.
- 4 Er is niet door iedereen goed opgelet vanmiddag.
- 5 Ik ben geslaagd voor het examen: daar moet op gedronken worden.
- 6 Deze antibioticakuur moet helemaal afgemaakt worden.
- 7 Het gemeentehuis is vorig jaar helemaal gerestaureerd.
- 8 De examens worden door twee docenten nagekeken.
- 9 De excursie naar Den Haag werd betaald.
- 10 Ik lig in het ziekenhuis omdat ik ben aangereden.
- 11 Er wordt in Nederland veel gefietst.
- 12 Er wordt veel te hard gereden op de snelweg tussen Utrecht en Amsterdam.
- 13 De dienstregeling van de treinen wordt elk jaar veranderd.
- 14 De salarissen van de leraren zijn vorig jaar met 2 procent verhoogd.
- 15 Gisteren is onze telefoon afgesloten, omdat de rekening niet op tijd betaald was.

Oefening 30

- 1 3b
- 2 2
- 3 4
- 4 3a
- 5 5
- 6 1
- 7 3b
- 8 4

Oefening 31

- Voorbeelden**
- 1 Als ik jou was, zou ik naar de tandarts gaan.
 - 2 We zouden volgend jaar graag naar een betere woning willen verhuizen.
 - 3 De aarde zou steeds warmer worden.
 - 4 Als mijn Nederlands beter was, zou ik met een studie kunnen beginnen.
 - 5 Zou ik een andere afspraak kunnen maken?
 - 6 Zouden ze nog lang bezig zijn met de verbouwing van ons kantoor?
 - 7 Je zou lid van een sportclub kunnen worden!
 - 8 Je zou me helpen met verhuizen.

Oefening 32

- Voorbeelden**
- 1 Als ik perfect Nederlands kon spreken, **zou ik makkelijker een baan kunnen vinden.**
 - 2 Hoe lang **zou het duren** voordat er een effectief geneesmiddel tegen kanker is?
 - 3 Welke studie wilt u graag volgen? Ik **zou graag psychologie willen studeren.**
 - 4 Als ik minister-president van Nederland was, **zou ik veel kunnen reizen.**
 - 5 Heb jij kaartjes voor de musical gereserveerd? Nee, ik niet. **Jij zou dat toch doen?**
 - 6 Er waren veel slachtoffers bij het treinongeluk in Spanje. Hoeveel precies weet ik niet, **maar het zouden er wel 550 zijn.**
 - 7 Waar blijft Jan toch? Normaal is hij altijd op tijd, maar nu is hij al een uur te laat. **Zou hij de afspraak vergeten zijn?**
 - 8 **A:** 'Ik moet de laatste tijd veel overwerken. Daar word ik zo moe van!'
B: 'Als ik jou was, zou ik een dagje vrij nemen.'

Oefening 33

- Voorbeelden**
- 1 Zou Maria zwanger zijn?
 - 2 Zou de dokter meteen naar mijn wond kunnen kijken?
 - 3 Je zou beter minimaal één keer per jaar naar de tandarts kunnen gaan.
 - 4 Ik zou zeker aan zo'n programma willen meewerken.
 - 5 We zouden toch om 10.00 uur met elkaar overleggen.

Oefening 34

- 1 zal
- 2 zou
- 3 Zou – Zullen
- 4 zou – Zou
- 5 zou
- 6 Zullen
- 7 zouden
- 8 zal / zou
- 9 zal
- 10 zou
- 11 zou
- 12 zal
- 13 zou
- 14 zullen
- 15 zullen

Oefening 35

- Voorbeelden**
- 1 In het weekend **ga ik naar de markt.**
 - 2 **Kan jij breien?**
 - 3 **Eerst ontbijt ik. Daarna kleed ik me aan.**
 - 4 **Waarom sport jij twee keer per week?**
 - 5 In de pauze **ga ik naar de kantine.**
 - 6 Mijn kinderen **zijn altijd vroeg wakker.**
 - 7 Na de lunch **heb ik een vergadering** en om 17.00 uur **ga ik naar huis.**
 - 8 **Wat doe je graag in je vrije tijd?**
 - 9 In Amsterdam **zijn veel musea.**
 - 10 Mijn huis **heeft maar één slaapkamer.**

Oefening 36

- 1 Nu / Zodra / Nadat
- 2 Toen
- 3 Toen / Nadat
- 4 Zodra / Nadat
- 5 sinds / nu
- 6 Omdat / Aangezien / Daar / Gezien het feit dat
- 7 Om – te
- 8 zodat / opdat
- 9 als / wanneer / indien / in het geval dat / op voorwaarde dat / mits
- 10 tenzij
- 11 als / wanneer / indien / in het geval dat
- 12 Als / Wanneer / Indien
- 13 Ook al
- 14 Hoewel / Alhoewel / Terwijl

Oefening 37

- 1 b
- 2 c
- 3 b
- 4 c
- 5 a

Oefening 38

- Voorbeelden**
- 1 Sinds ik in Nederland woon, **fiets ik bijna elke dag.**
 - 2 Nadat **we naar de bioscoop waren geweest**, gingen we nog iets drinken in een café.
 - 3 Ik blijf Nederlands leren totdat **ik het Staatsexamen heb gehaald.**
 - 4 Omdat u de telefoonrekening nog niet betaald hebt, **wordt uw telefoon afgesloten.**
 - 5 Om **informatie over toeristische attracties te vinden**, kunt u het beste naar het plaatselijke VVV-kantoor gaan .
 - 6 Ook al **heb je er niet meer veel zin in**, je moet toch proberen je studie af te maken.
 - 7 Aangezien er technische problemen zijn met ons computerprogramma, **kunt u vanochtend tussen 10 en 12 uur geen gebruik van uw computer maken.**
 - 8 Doordat **er wisselstoring is**, rijden er geen treinen tussen Utrecht en Amsterdam.
 - 9 Daardoor **is het moeilijker geworden om een baan te vinden.**
 - 10 Toen ik uit de trein stapte, **zag ik Caroline meteen.**
 - 11 Volgend jaar gaan we verhuizen tenzij **we ons huis niet verkocht krijgen.**
 - 12 Hoe mooier het weer is, **hoe blijer ik me voel.**

Oefening 39

- Voorbeelden**
- 1 De docent zegt dat we volgende week een test krijgen.
 - 2 De burens vertelden ons dat ze een huis in het centrum gaan zoeken.
 - 3 De apotheek heeft opgebeld en gezegd dat ik mijn medicijnen vanmiddag kan afhalen.
 - 4 Hij vraagt zich af of hij ooit perfect Nederlands zal kunnen spreken.
 - 5 Kunt u mij zeggen hoe laat de winkels op zondag open gaan?
 - 6 Ik wil graag weten of het in het weekend mooi weer wordt.
 - 7 Het is duidelijk dat je in twee weken geen vreemde taal kan leren.
 - 8 Ik betwijfel of de armoede ooit helemaal de wereld uit zal zijn.
 - 9 Weet u misschien of er nog kaarten voor de film van vanavond zijn?
 - 10 Weet hij dat ze vandaag jarig is?

Oefening 41

- Voorbeelden**
- 1 In de krant staat dat **Nederland is uitgeschakeld voor het WK voetbal.**
 - 2 We weten nog niet zeker **waar we met Pinksteren naartoe gaan.**
 - 3 Ze hoopt dat ze **thuis kan bevallen.**
 - 4 Weet jij misschien **waar ik vacatures kan vinden?**
 - 5 We hebben gehoord dat **het reisbureau failliet is.**
 - 6 Mag ik u vragen **of u met mij de tango wilt dansen?**
 - 7 Ik vind dat **ze erg direct zijn.**
 - 8 Kunt u me zeggen **hoeveel dat kost?**
 - 9 Kun je me uitleggen **hoe je die baan hebt gekregen?**
 - 10 Ik heb gisteren op televisie gezien **dat de winter eindelijk voorbij is.**

Oefening 42

- Voorbeelden**
- 1 De directeur **die een relatie met een medewerker had**, is per direct ontslagen.
 - 2 Het gerecht **dat Elsa voor ons had klaargemaakt**, vonden we niet zo lekker.
 - 3 Mijn fiets **die ik voor mijn verjaardag had gekregen**, is gestolen.
 - 4 De bos bloemen **die ik van mijn vrouw heb gekregen**, staat in een mooie vaas op tafel.
 - 5 Het woordenboek **dat ik regelmatig gebruik**, is een uitgave van Van Dale.
 - 6 De collega **met wie ik veel samenwerk**, gaat deze week op vakantie.
 - 7 Het cadeau **dat we voor Carla en Pieter kochten**, kostte 75 euro.
 - 8 De kinderen **die op straat voetballen**, maken veel lawaai.
 - 9 Op het feest **waar we zaterdag waren**, waren veel familie en vrienden van het huwelijkspaar.
 - 10 Het appartement **dat in het centrum ligt**, is mooi maar te klein voor zijn gezin.

Oefening 44

- 1 3
- 2 2
- 3 4
- 4 3
- 5 3
- 6 3
- 7 3
- 8 3
- 9 2
- 10 3
- 11 3
- 12 4
- 13 5
- 14 4
- 15 1

Oefening 45

- 1 Volgende maand wordt er een nieuwe supermarkt geopend.
- 2 Hoeveel leden heeft jullie tennisclub? Onze club heeft er 250.
- 3 Hij rekent erop dat je op zijn verjaardagsfeestje komt.
- 4 Er wordt gezegd dat het beter gaat met de economie.
- 5 Elke week is er wel wat in de aanbieding.
- 6 Wat ligt er onder de tafel?
- 7 Heb je een gum voor me? Ik heb er geen bij me.
- 8 Ik laat de rest van mijn eten staan, ik heb er geen zin meer in.
- 9 Er loopt een hond op straat.
- 10 Ik ga zaterdag naar de markt. Ik koop er bijna al mijn boodschappen.
- 11 Ze had veel schoenen maar ze heeft er veel weggegeven.
- 12 Er zijn veel poezen in Nederland.
- 13 Ben je weleens in Japan geweest? Nee, ik ben er nog nooit geweest.
- 14 Ik maak het tafeltje schoon en zet de foto's er weer op.
- 15 Welke producten zijn er te koop in deze winkel?

Oefening 46

- Voorbeelden**
- 1 Nee, ik heb er niet veel verstand van.
 - 2 Ik drink er ongeveer vier per week.
 - 3 Daar kan je boeken lenen.
 - 4 Ja, er staan er een in een kast.
 - 5 Nee, daar weet ik niet veel van.
 - 6 Ja, er wordt soms Nederlands gesproken.
 - 7 Ja, daar ben ik twee keer geweest.
 - 8 Ik heb er veel.

- 9 Ik heb er vijf jaar gewoond.
- 10 Ja, ik ben er een beetje in geïnteresseerd.
- 11 Ja, er wordt regelmatig grammatica behandeld.
- 12 Nee, er staan niet veel auto's geparkeerd.
- 13 Nee, ik maak me niet veel zorgen om de toekomst.
- 14 Ik heb er ongeveer tien.
- 15 In mijn land wordt veel over politiek gepraat.

Oefening 47

- Voorbeelden**
- 1 Denken jullie eraan dat jullie de planten water geven?
 - 2 Ik reken erop dat je op tijd komt.
 - 3 Ik ben er verbaasd over dat je alweer een nieuwe auto hebt gekocht.
 - 4 Mijn dochter droomt ervan om naar Afrika te gaan.
 - 5 Veel mensen zijn er boos over dat de ziektekostenverzekering weer duurder is geworden.
 - 6 Wij genieten ervan om in het weekend in het bos te wandelen.
 - 7 Ze twifelen eraan of ze dit jaar op vakantie kunnen gaan.
 - 8 Hij is er trots op dat zijn team kampioen is geworden.
 - 9 Ze heeft er spijt van dat ze haar middelbare school niet heeft afgemaakt.
 - 10 Ik vond het examen heel gemakkelijk. Ik ga ervan uit dat ik het heb gehaald.

Oefening 48

Fragment 1

Mijn ouders hebben zelf een nieuw huis laten bouwen. **Het** was niet gemakkelijk om een stuk grond te krijgen. **Er** is maar heel weinig bouwgrond in hun dorp. En als je iets kunt vinden, is **het** vreselijk duur.

Hun vorige huis konden ze heel snel verkopen. **Er** zijn heel veel mensen komen kijken, en **er** waren **er** ook die meer geld boden dan zij vroegen, zo populair is hun dorp!

Het grappigste was, dat **er** ook een man aan de deur kwam, die mijn vader bleek te kennen van vroeger. **Het** was een klasgenoot van vroeger, met wie hij als jongen was opgegroeid. Mijn vader herkende hem eerst niet. **Het** was vroeger een jongen met rood haar, maar nu was **er** geen haar meer op zijn hoofd te bekennen.

Fragment 2

Er zijn nieuwe bewoners gekomen in het huis tegenover het onze. **Het** zijn aardige mensen. **Het** is een gezin met twee kinderen. Gisteren was **er** ook een ouder echtpaar bij, maar dat zijn de grootouders. **Het** zou gezellig zijn, als zij **er** ook komen wonen. **Het** is zo saai in onze buurt, met alleen maar jonge gezinnen. Voor onze kinderen is **het** ook leuk dat dat gezin tegenover ons is komen wonen. Hun kinderen zijn net zo oud als die van ons. Verder wonen **er** maar weinig kinderen van hun leeftijd, de meeste zijn veel jonger.

Oefening 50

- 1 jonger – ouder – oudste – jongste
- 2 groter – kleiner – dichter – verder – dichtst – verst
- 3 hoger – lager – warmst – koudst

Oefening 51

Voorbeelden In Amsterdam wonen ongeveer 900.000 mensen, in Utrecht ongeveer 300.000. In Amsterdam wonen dus **meer** mensen **dan** in Utrecht. Bovendien is het aantal buitenlanders in Amsterdam **hoger** in Utrecht. In het centrum van beide steden is het altijd druk, maar ook hier is er een verschil: in Amsterdam is het **drukker dan** in Utrecht. Dat geldt niet voor het verkeer op de wegen rond Amsterdam en Utrecht. De drukte op die wegen is hetzelfde. Op de rondweg rond Utrecht rijdt **evenveel** verkeer **als** rond Amsterdam. In vergelijking met Utrecht heeft Amsterdam een aantal positieve en negatieve aspecten. Positieve aspecten zijn: Amsterdam heeft **meer** theaters en bioscopen, een **uitgebreider** netwerk van openbaar vervoer dan Utrecht. Bovendien is er in Amsterdam een **grotere** variatie aan winkels en een **groter** aanbod van musea en monumenten. Negatieve aspecten zijn: de criminaliteit in Amsterdam is **hoger**, de prijzen van huizen zijn **hoger**, de oppervlakte van groenvoorzieningen (parken, plantsoenen) is **kleiner** en er zijn **meer** drugsgebruikers **dan** in Utrecht. Beide steden zijn universiteitssteden. Er is nauwelijks verschil in populariteit, dus het is moeilijk om te kiezen waar je wilt studeren. Studeren in Utrecht is dus **even** leuk **als** in Amsterdam.